

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„ Se Zvidálkem právě teď, poznáváme ten náš svět“

Pracoviště MŠ Školní 1475/17, Děčín VI

Motto: „ Vše co potřebuji opravdu znát, jsem se naučil v mateřské škole.“

Robert Fulghum

Zpracovala: Bc. Jana Oplová

V Děčíně dne: 3. 8. 2018

1 Obsah

2	Identifikační údaje.....	3
3	Obecná charakteristika školy.....	4
3.1	Historie a současnost MŠ.....	4
3.2	Charakteristika ŠVP.....	5
3.3	Filosofie naší MŠ.....	5
3.4	Vzdělávací obsah.....	6
3.5	Hlavní cíle školního vzdělávacího programu.....	7
3.6	Principy vzdělávání, metody a formy práce.....	7
4	Podmínky předškolního vzdělávání.....	10
4.1	Věcné podmínky.....	10
4.2	Životospráva.....	13
4.3	Psychosociální podmínky.....	14
4.4	Personální podmínky.....	16
4.5	Spolupráce.....	17
4.6	Spoluúčast rodičů.....	19
4.7	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	19
4.7.1	Pravidla tvorby PLPP.....	20
4.7.2	Pravidla tvorby IVP.....	20
4.7.3	Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	20
4.8	Vzdělávání dětí nadaných.....	21
4.9	Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	22
5	Organizace vzdělávání.....	23
5.1	Režim dne:.....	25
5.2	Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání.....	26

5.3	Individuální vzdělávání.....	27
6	Charakteristika vzdělávacího programu.....	27
6.1	Vzdělávací obsah.....	28
6.2	Integrované bloky ŠVP.....	28
6.3	Dílčí témata integrovaných bloků:.....	29
6.3.1	Zvídálkova cesta do školky.....	29
6.3.2	Podzimní cesta skřítky Zvídálka.....	35
6.3.3	Vánoční cesta skřítky Zvídálka.....	38
6.3.4	Zimní cesta skřítky Zvídálka.....	44
6.3.5	Jarní cesta skřítky Zvídálka.....	50
6.3.6	Letní cesta skřítky Zvídálka.....	54
6.3.7	Zvídálkova cesta za poznáním.....	62
7	EVALUAČNÍ SYSTÉM.....	69
7.1	Evaluace vnější.....	69
7.2	Evaluace vnitřní.....	70
7.3	Plán evaluace.....	70
8	Přílohy:.....	75
8.1.	Plánovací tabulka	
8.2.	hodnotící tabulka	
8.3.	Diagnostika	
8.4.	Vzdělávání dětí mladších 3 let	
8.5.	Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem	

2 Identifikační údaje

Název školy: Základní škola a Mateřská škola, příspěv. org.,

Adresa školy: Školní 1455/5, Děčín VI, 405 02

IČO : 47274743

Ředitel školy: Mgr. Miroslav Kettner

E- mail školy: skola@zszenice.cz

Telefon: 775 865 666

Web: zszenice.cz

Zřizovatel: magistrát města Děčína

Adresa: Mírové nám. 1175/5, 405 02 Děčín IV- Podmokly

Pracoviště: Mateřská škola

Adresa: Školní 1475/17, Děčín VI

Vedoucí učitelka: Bc. Jana Oplová

E-mail MŠ: skolni@mszenice.cz

Telefon: 77 306 118

Web: mszenice.cz

Název ŠVP PV : „ Se Zvídálkem právě teď, poznáváme ten náš svět.“

Č.j.: ŠVP PV:

Zpracovala: Bc. Jana Oplová

Schválila: Pedagogická rada dne 28. 8. 2018

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2018

3 Obecná charakteristika školy

Mateřská škola je součástí příspěvkové organizace ZŠ a MŠ, jejíž součástí je MŠ Školní a MŠ Weberova.

Typ MŠ: celodenní s pravidelným provozem

Kapacita: 144

Počet tříd: 5

3.1 Historie a současnost MŠ

Mateřská škola byla otevřena jako zcela nová budova v roce 1978, na tehdy nově zbudovaném sídlišti Želenice. Tehdy se jednalo o mateřskou školu a jesle.

Budova je obklopena zelení velké zahrady. Část budovy stojí v sousedství hlavní silnice, většina budovy je však umístěna směrem do sídliště. Vstup do budovy je umožněn z obou stran, při hlavní silnici slouží rodičům malé parkoviště. Zásobování je umožněno krátkým vjezdem přímo z hlavní silnice k hospodářskému pavilonu.

Mateřská škola je rozdělena do tří pavilonů. První pavilon je jednopodlažní a v něm je jedna třída s hygienickou kapacitou 24 dětí. Do roku 2010 tato třída fungovala jako speciální pro děti s vadou řeči. V školním roce 2010/2011 jsme reagovali na velký počet žádostí o přijetí dítěte do mateřských škol a třídu jsme upravili na běžnou třídu.

Druhá budova je jednopodlažní, v každém podlaží se nachází dvě třídy.

Třetí budova je tzv. hospodářský pavilon, zde se nachází kuchyň, kanceláře, sociální zázemí, ve sklepních prostorech je prádelna, malé místnosti sloužící jako dílna, sklady a firma Thermo zde má výměňkovou stanici.

Budovy jsou spojeny otevřenou spojovací chodbou.

V roce 2003 jsme se stali součástí právního subjektu Základní školy Školní v Želenicích.

3.2 Charakteristika ŠVP

„ Se Zvídálkem právě teď, poznáváme celý svět! “

je název našeho vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v Mateřské škole, který ve svém působení vychází z touhy dětí poznávat věci kolem sebe.

Zvídálek je malý skřítek, který děti provází při činnostech v MŠ. Skřítek klade dětem otázky týkající se všeho kolem nás. Děti mají poznat odpovědi na jeho otázky a pomoci mu tak pochopit svět, který nás obklopuje. Poznávání světa a zvláště přírody, je hlavním tématem Zvídálkova putování. Čtyři roční období jsou hlavními body, od nichž se vyvíjí další podtémata. Pouze jedno téma: „Zvídálkova cesta za poznáním“ je okruh témat z různých oblastí, která lze zařadit do kteréhokoli ročního období.

Naše školka se nachází na předměstí a je obklopena přírodou, naše město leží v krajině Českosaského Švýcarska, a toho chceme též v našem vzdělávacím programu využít. A jak je známo, příroda je mocná čarodějka a navíc nám, lidem, může jít příkladem. Proto je třeba ji chránit a to je i záměrem naše školního vzdělávacího programu. Při tvorbě ŠVP vycházíme nejen ze zvědavosti dětí, ale také z jejich přirozené potřeby pomáhat slabším. Tuto potřebu chceme v dětech posilovat, protože víme, jak často se děti ve škole setkávají se šikanou. Naučíme děti, jak se šikaně bránit v případě, že se s ní setkají (zaměříme se v posledním roce MŠ). Témata tohoto ŠVP vychází opět z ročních období. Naším cílem je, aby děti odpovědi nacházely prostřednictvím svých zážitků a prožitků. Vyvarujeme se předávání a přijímání hotových poznatků! Zaměříme se na pokusy při činnostech dětí. Forma vyprávění, použití knih a materiálu bude u každé věkové skupiny trochu jiné.

3.3 Filosofie naší MŠ

Hlavním cílem naší školy je výchovou, vzděláváním a sociální péčí rozvíjet osobnost dítěte. To znamená najít ke každému dítěti vhodný individuální přístup. Vytváříme pro děti prostředí pohody, veselí a radosti z prožité činnosti. Společně se svými kamarády a všemi zaměstnanci jsme "jedna velká rodina a je nám dobře na světě."

Chceme, aby naše mateřská školka byla místem šťastného dětství, kde se všichni cítí dobře a bezpečně. Vytváříme tvůrčí a přátelské prostředí. Cesta, která směřuje k vytýčenému cíli, jsou všestranně rozvinuté, samostatné, tvořivé a přiměřeně k věku se vyvíjející děti. Všichni jsme "šikulkové". Děti získávají zkušenosti, dovednosti a prožitky

bohatými a rozmanitými činnostmi. Oceňujeme a podporujeme všechny děti bez rozdílu, ať byly úspěšné či nikoliv. Respektujeme jejich individuální možnosti, aby mohly splnit vzdělávací cíle v rámci svého osobního maxima. Podporujeme tělesnou a fyzickou zdatnost, psychickou pohodu dítěte, rozvíjíme pohybové dovednosti. Pomáháme jim chápat okolní svět, rozumět jeho dění a orientovat se v něm. Chceme, aby se dítě naučilo žít ve skupině svých vrstevníků, aby poznalo sílu kamarádství a pocit, že patří tam, kde jej mají všichni rádi.

Otázky, které si klademe při každé činnosti v průběhu celého dne:

1. *Co se právě teď dítě učí ?*
2. *S jakou hodnotou se právě teď setkává ?*
3. *Jaký má dítě prostor pro samostatnost a možnost ovlivnit situaci, ve které se právě teď nachází ?*

3.4 Vzdělávací obsah

Obsah standardu předškolního vzdělávání v naší Mateřské škole je zpracován do tematických celků vždy vycházející z ročních období.

Pravidelně zařazujeme projektové dny na různá témata. Např. Projekt VODA, ZEMĚ, VZDUCH, Ochrana životního prostředí aneb třídíme odpad.

Podrobnější a konkrétnější rozpracování mají paní učitelky ve svých třídních programech, dle svého uvážení, fantazie a představivosti. Všechna témata jsou v duchu hlavního projektu a stále budou obsahovat celý okruh vzdělávacích cílů, tak jak nám určuje Rámcový vzdělávací program předškolního vzdělávání.

Naší snahou je, aby děti postupně získávaly znalosti, a co nejvíce informací o světě, ve kterém se pohybují a porozuměly jevům kolem sebe. To vše na úrovni věku předškolního dítěte, elementárním způsobem jeho chápání a vidění světa.

Jednotlivá témata budeme naplňovat konkrétními činnostmi, v rámci řízených a volných aktivit.

Projekt nemá konečnou formu, budeme ho stále doplňovat a obměňovat, tak aby nejlépe splňoval požadavky naše, dětí i rodičů.

3.5 Hlavní cíle školního vzdělávacího programu

Dlouhodobé cíle ŠVP: Podporovat duševní pohodu dětí, rozvíjet jejich intelekt, řeč, poznávací procesy a funkce, city, vůli, kamarádské vztahy – cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností, se zaměřením na rozvoj smyslů

1. Učit děti vnímat svět kolem sebe, dění v tomto světě, utvořit základy pro odpovědný postoj dítěte ke společenskému a přírodnímu prostředí
2. Zlepšovat tělesnou zdatnost, podporovat rozvoj pohybových dovedností, učit sebe obslužným dovednostem, vést děti ke zdravému životnímu stylu
3. Podporovat rozvoj sociálně-kulturních postojů, návyků a dovedností dítěte, učit je přijímat společenské, morální a estetické hodnoty
4. Rozvíjet a prohlubovat spoluúčast s rodiči v individuální spolupráci, nabídkou společných akcí, poradenským servisem, vzájemnou komunikací
5. Efektivně řídit organizaci.
6. Podporovat sebereflexi všech, kteří ovlivňují práci s dětmi

3.6 Principy vzdělávání, metody a formy práce

Vzdělávání je uskutečňováno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně potřeb speciálních. Vzdělávací působení vychází z pedagogické diagnostiky, z pozorování, ze znalosti aktuálního stavu jeho vývoje, konkrétní životní i sociální situace, sledování vývoje a pokroků dítěte.

V rámci možností je sestavení tříd věkově homogenní.

Hlavní činností pro dítě předškolního věku je **hra**. Tato potřeba je v naší mateřské škole plně respektována. Při hře se nejvíce dítě otevře, vytváří vztahy, nejlépe se učí. Pokud je dítě v podnětném, bezpečném a klidném prostředí, má možnost si hrát spontánně, projevit svůj pocit ze hry, vyjádřit a sdělit, co se mu podařilo, co dokázalo, pokud si hraje s

kamarády a má ze hry radost, dochází k všestrannému rozvoji dítěte. Proto je hra v nejrůznějších podobách pro nás stavebním kamenem. V průběhu dne hrají zejména námětové, dramatické, pohybové, hudební, výtvarné, didaktické, psychomotorické, logopedické hry. Hra je realizována v různých formách: spontánní, řízená, hry individuální, skupinové, kolektivní, hry s přesnými pravidly, využíváme i momentálně vzniklých situací. Při hře i ostatních hravých činnostech využíváme zejména metody rozhovoru, vyprávění besedy, popisů obrázků, pozorování situací, změn kolem sebe, v přírodě, pozorování chování lidí, hodnocení vlastní hry. Podstatnou roli ve vzdělání má řízené učení, kooperativní. Při všech zvolených a naplánovaných činnostech, zvolených metodách i formách vzdělávání, dbáme na učení co nejvíce **prožitkové**.

Ve vzdělávání je využíván přirozený tok dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytování dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány.¹(RVP PV)

Situační učení – vytváření a využívání praktických ukázek životních souvislostí

Spontánní sociální učení – princip přirozené nápodoby. Dítěti je nutno poskytovat vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě vhodné, a to ve všech činnostech MŠ

Didakticky zacílená činnost – její množství i náročnost vázána na věk a individuální schopnosti dítěte- je přímo nebo nepřímo motivovaná – tyto činnosti probíhají v menších skupinách či individuálně

Integrovaný přístup – je vázán na integrované bloky, jejich obsah je dítěti nabízen v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích.

Jakými prostředky realizujeme cíle?

- promyšleným členěním prostoru do center aktivit ve třídě, vytvářením a obnovováním podnětného prostředí pro učení a hru dětí
- aktualizovanou volbou materiálu, který děti podněcuje k tvořivosti
- překračováním bariér v komunikaci a spolupraci s okolím
- aktivním nasloucháním a odezvou vzájemného kontaktu
- aktivním zapojováním rodičů a příbuzných, jako nejdůležitějších vychovatelů a vytvářením co nejlepšího prostředí pro ně

¹ Učení dítěte na základě předávání a přijímání hotových poznatků je v předškolním vzdělávání považováno za cestu nevhodnou, resp.málo vhodnou. (RVP PV)

- sdíleným prožíváním radosti a legrace
- plánováním námětově zajímavých činností co nejvíce prožitkových

Zásady, které jsou pro nás pedagogické pracovnice důležité, abychom naplňovaly program:

- rozumět vývoji dítěte
- věnovat se pozorování dětí při práci a při hře
- plánovat skupinové i individuální cíle, které se zakládají na zájmu a potřebě dětí
- poskytovat měnící se pružné prostředí
- poskytovat úctu dětem a vážit si jejich nápadů
- povzbuzovat děti, aby vyřešily své problémy a vážily si jeden druhého
- klást otázky, které vedou děti k přemýšlení a odpovědi

Naším plánem při každodenní práci je připravovat dětem takové podmínky, abychom hrou, spontánní činností, situačním učením nebo jinými metodami, formami a způsoby, vedly děti k osvojování kompetencí a jejich postupnému zdokonalování.

Hlavními klíčovými kompetencemi jsou:

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problémů**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. kompetence sociální a personální**
- 5. kompetence sociální a občanské**

4 Podmínky předškolního vzdělávání

4.1 Věcné podmínky

Budova mateřské školy jako celek nevyhovuje tím, že se skládá ze tří pavilonů, z toho jeden stojí zcela mimo zbývajících dvou. Jídlo je rozváženo z kuchyně na kárkách venkem. Což je zcela nevyhovující v zimním období. Dlažba ve spojovací chodbě i u jednotlivých tříd navíc namrzá a stává se jistým rizikem možného úrazu. Technický stav budov je poznamenán nedostatečnou údržbou. Nevyhovující je současný stav starých oken a dveří. Nutné by bylo vyměnit kuchyňky na všech třídách MŠ.

Zdravotně hygienické zařízení jsou nevyhovující potřebám dětem ve třech třídách, zde je nutná rekonstrukce umýváren. Vybavení pro odpočinek dětí je zdravotně nezávadné, odpovídající počtu dětí. Kritéria na dětský nábytek přizpůsobený antropometrickým požadavkům splňuje všech pět tříd. Tělocvičné náradí je bezpečné.

Třídy:

4 třídy z pěti jsou rozlehlé místnosti, které dříve byly děleny na dvě části. Pro hru je využíván celý prostor, pouze v zadním výklenku třídy jsou uložena dětská lehátka, která se na spaní rozkládají do zadního prostoru třídy. V těchto místech nemohou děti zachovávat své stavby, hračky musí před obědem uklízet.

5. třída, která stojí v samostatném pavilonu, sloužila dříve jako jesle. Skládá se ze dvou místností, které spojuje umývárna s toaletami. Z umývárny se vchází do malé místnosti, kde je umístěno křídlo a děti tuto místnost využívají jako hudebnu. Prostorově není však příliš vyhovující. Též nelze příliš využít obě herní místnosti v přítomnosti pouze jedné učitelky, a to z důvodu bezpečnosti.

Třídy jsou vybaveny moderním barevným nábytkem, stěny jsou vymalovány jemnými pastelovými barvami a jsou vyzdobeny veselými obrázky s motivy zvířátek. Děti si zdobí třídu i svými výtvary.

Třídy jsou z poloviny pokryty PVC a kobercem. Koberce by bylo vhodné vyměnit za nové či nahradit lépe udržovatelným povrchem (PVC, vinyl).

Každá třída je vybavena LG televizorem a DVD přehrávačem.

Paní učitelky mají k dispozici jeden PC a barevnou tiskárnu, kterou jsme si pořídily z vlastních zdrojů a je umístěn(a) v kanceláři v hospodářském pavilonu.

Každá třída má piano.

Hračka a pomůcky jsou průběžně odepisovány a doplňovány v závislosti na finančních možnostech.

Chybí však nové výukové technologie, jako je např. interaktivní tabule.

U každé třídy je malá místnost, který slouží k uskladnění výtvarného a vzdělávacího materiálu. Z bývalých izolačních místností v horních třídách jsou též skladovací prostory různého učebního materiálu.

Výtvary dětí jsou zveřejňovány a tvoří výzdobu šaten, průchozí chodby.

Vnější podmínky:

Na budovu mateřské školy navazuje bezprostředně zahrada školky. Ta je vybavena čtyřmi pískovišti, dostatečným množstvím průlezk a houpaček. Bohužel, dřevěné průlezky pořízené v roce 2007 jsou každoročně na některých místech prohnílé a musí se investovat do jejich oprav. Na opravy však finance nestačí. Některé průlezky je nutno opravit či odstranit. Hračky jsou umístěny ve sklepních prostorech budovy, přístupné dětem. Je zde i dostatek stinných míst vytvořených stromy. U jednoho pískoviště takové místo chybí, vysadili jsme zde strom, ale potrvá, než vyrostе. Prozatím jsou používány slunečníky. Na zahradě je možno v horkém počasí děti sprchovat.

Děti využívají též chodníčků k jízdě na koloběžkách. K dispozici mají spoustu hraček, jako kuchyněk, kočárků, míče, fotbalové branky. Na zahradě si mohou kreslit křídami, pastelkami u stolečků. V teplém období na zahradě děti i svačí odpolední svačinu a tráví odpolední čas.

Zahradu též využíváme k různým akcím, jako je Rozsvícení vánočního stromu, vánoční jarmark, rozloučení s předškoláky, Den Děti či Čarodějnice.

V okolí MŠ je též dostatek míst k bezpečným procházkám (Popovický vrch, Chmelový vrch, Jílovský potok, louka u elektrárny, louka nad sídlištěm, lesopark Bažantnice, hřiště U kaple aj.)

Sociální zařízení:

Sociální zařízení je v každé třídě. Ve dvou třídách je sociální zařízení po rekonstrukce, která proběhla v roce 2008. Ve dvou třídách je zcela nevyhovující sociální zařízení, které je původní. Toalety často protékají, splachování je též pro děti nepřizpůsobeno. Mýdla mohou být umístěna v síťkách, což je zcela nevyhovující. Chybí další sanitární vybavení, jako například nádoba s desinfekčním prostředkem. Již několik let žádáme o rekonstrukci a modernizaci těchto sociálních zařízení.

Jako havarijní stav sledujeme situaci na sociálním zařízení na zahradě MŠ.

Školní kuchyně: kuchyň je vybavena dvěma plynovými sporáky s elektrickými troukami. Jinak je vybavení standartní, dle hygienických požadavků. Kuchyň by byla třeba rekonstruovat, neboť je též původní. Dlažba i kachle jsou potřeba vyměnit. Okna jsou stará, dřevěná, špatně uzavíratelná. Odsávání je třeba též podstoupit opravě.

Osvětlení: vyhovující dle platných norem

Závěr:

Věcné (materiální) podmínky v naší mateřské škole nejsou plně vyhovující. Je zde dostatek prostoru ke zlepšování podmínek vzdělávání dětí. Vše je závislé na finančních možnostech naší organizace.

4.2 Životospráva

Stravování

Mateřská škola má vlastní kuchyň. Sklad potravin je vedle kuchyně. Důraz, ve stravovacím režimu, je kladen na vyváženou a plnohodnotnou stravu. K svačinám je podávána výhradně čerstvé ovoce či zelenina. Suroviny jsou pečlivě vybírány, a pokud nesplňují požadavky paní kuchařky, je oslovena jiná dodavatelská firma. Po celý den je dětem k dispozici pitný režim. Na výběr mají děti slazený, neslazený čaj a čistou kohoutkovou vodu. V letních měsících je voda ochucena citrónem, grepem či pomeranči. Pitný režim je v těchto měsících zajištěn i při pobytu na zahradě MŠ. Pitný režim je samoobslužný, pouze u mladších dětí je nabízen paní učitelkami.

Mateřská škola sleduje, zejména u nových dětí, výskyt alergie. Každoročně se objevují alergie převážně na potraviny. Učitelky na základě individuálních zjištění s rodiči dětí, domlouvají s kuchařkami způsob přípravy jídel a zajištění vyřazení alergenů. Rovněž jídelníčky jsou opatřeny výčtem alergenů u jednotlivých jídel. Respektujeme společně potřeby dětí, které doplňujeme vhodným pitným režimem během dne. Pro pobyt venku je pitný režim vyřešen plastovým boxem s označenými kelímky pro každou třídu, s ohledem na praktické využití, označení a umývání v myčce.

Pobyt venku

Je realizován každodenně. Mateřská škola využívá při pobytu na zahradě, 4 pískoviště, velmi dobře ošetřovanou travnatou plochu k pohybovým činnostem, pohybovým, závodivým hrám, opravený asfaltový chodníček slouží využitím trojkolek, koloběžek a kol a ke sportovním hrám. V případě slunečného, teplého počasí pobývají děti na zahradě i odpoledne.

Aktivity, odpočinek

V průběhu dne dbáme na střídání aktivit s relaxací, několikrát denně zařazujeme pohybové chvíle. Po obědě děti odcházejí do svých postýlek a ukládají se k polednímu odpočinku. Nespavým dětem jsou po krátkém odpočinku nabízeny klidové činnosti u stolečků. Předškolním dětem jsou nabízeny činnosti, které je připravují na vstup k základnímu vzdělávání.

4.3 Psychosociální podmínky

Na úrovni školy:

Škola má velmi dobré klima. Práce jednotlivých pracovníků školy je založená na vzájemné spolupráci. Všechny učitelky šíří pohodu ve třídách i při spolupráci s rodiči. Děti mají možnost sledovat vstřícné jednání učitelky s rodiči, v průběhu dne, nebo na společných akcích pro děti a s dětmi. Zaměstnanci školy mezi sebou respektují pravidla komunikace, naslouchají si, společně vytvářejí pravidla, plánují, vyhodnocují. Vycházejí i z hodnocení a požadavků rodičů, vyplývajících z anket, dotazníků a společných setkání. Ve vztazích mezi dospělými je vzájemná důvěra, všechny činnosti jsou plánovány a připravovány společně tak, aby nápady, metody a způsoby práce mohly využít i ostatní pracovníci. Vytváříme předpoklady pro bezproblémový vstup dítěte do mateřské školy, informativními schůzkami s rodiči.

Na úrovni třídy:

Učitelky se domlouvají o práci s dětmi každodenně, většinou pracují při řízených činnostech společně. Vytváří pohodu, klidné, podnětné a rozmanité prostředí.

Obě učitelky společně plánují a dávají dětem možnost volby, vytváří nabídku.

Učitelky dětem při práci dávají možnost dokončit činnost, dohrát si hru, proto je rozvržení pracovní doby učitelek uspořádáno tak, aby zejména při řízené činnosti byly přítomné ve třídě učitelky dvě. V případě nepřítomnosti požádá učitelka o pomoc provozní personál a uspořádá činnost tak, aby nenarušovala jejich pracovní plán.

Děti se ve třídách podílejí na společném vytváření pravidel soužití, která jsou vyvěšená v každé třídě. Důležitá je komunikace a spolupráce pedagogů s rodiči dětí. Učitelky informují rodiče o stavu dítěte, jeho činnosti, a pokud vidí problém ve vývoji či chování dítěte, navrhnou rodičům, vhodným a diskretním způsobem, řešení, nabízejí pomoc.

Učitelky přijímají připomínky od rodičů a předávají je ostatním pracovníkům jako podklad pro hledání cest k řešení, plánování, nebo ke změně.

Na úrovni pedagogické pracovnice:

Všechny pedagogické pracovnice respektují cíle mateřské školy, pracují tak, aby podpořily image školy, její naplněnost a samy se prací s dětmi obohacovaly, učily.

Je důležité:

- být každodenně připravená na práci
- před zahájením práce mít připraveno dostatek pomůcek a materiálu pro hru a činnosti dětí
- být zdravotně i psychicky v pohodě, nebát se požádat o pomoc kolegyni či nepedagogický personál MŠ
- mít na zřeteli rovný, stejný přístup ke všem dětem
- věnovat se neformálním vztahům mezi dětmi, ovlivňovat je nenásilně prosociálním směrem a tak přispívat k prevenci šikany a jiných patologických jevů

Spolupráce s ostatními zaměstnanci při vzdělávání dětí:

Je dlouhodobou zvyklostí vzájemně si při práci pomáhat. Některé situace pro spokojenost dětí vyžadují větší pozornost ze strany uklízečky i školnice. Mateřská škola pořádá několik organizačně náročných akcí v průběhu roku, při které je významná spolupráce s uklízečkami i kuchařkami. Velmi důležitý je přístup zejména kuchařek k dětem trpících alergií.

Co vyžadujeme od dětí - dodržujeme sami!!

„Jednej tak, jako by se maxima tvého jednání měla na základě tvé vůle stát obecným přírodním zákonem.“ (Immanuel Kant)

Pro dobré klima školy platí:

- vzájemně se přijímat takoví, jací jsme
- kontaktovat se očima, když spolu mluvíme
- usmívat se na sebe
- oslovovat druhého jménem tak, jak je mu to příjemné
- dodržovat přirozenou slušnost a ohleduplnost
- povzbuzovat druhého, ale i dokázat požádat o pomoc
- pochválit, co se druhému daří

4.4 Personální podmínky

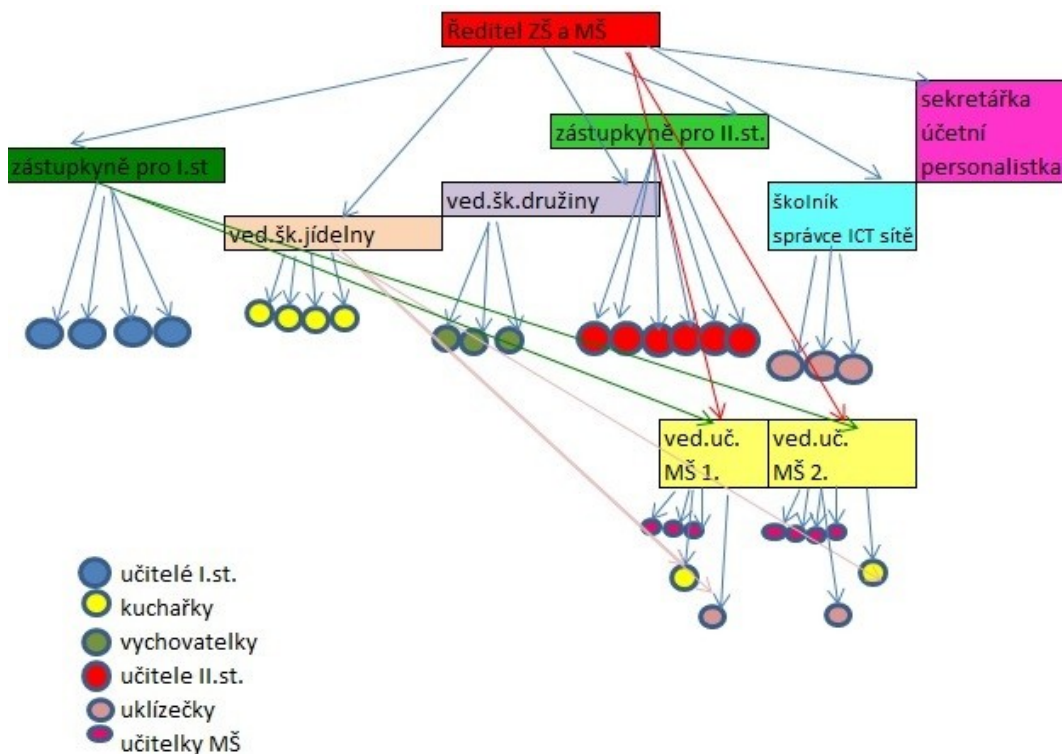
Mateřská škola má 16 stálých zaměstnanců. 10 pedagogických pracovníků, včetně vedoucí učitelky MŠ, 1 hlavní kuchařku, 1 pomocnou kuchařku na plný úvazek, 1 pomocnou sílu do kuchyně na ½ úvazku, 3 uklízečky, z nichž jedna vykonává činnost školnice.

Pedagogičtí pracovníci mají požadovanou kvalifikaci a dále se sebevzdělávají.

Každodenní vzájemná komunikace, předávání si informací, zkušeností je základem úspěšné práce naší mateřské školy. Všichni pracovníci samostatně a bez obav vyjadřují své názory, které ostatní otevřeně přijímají. Pracujeme v ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Podmínkou úspěšného řízení mateřské školy je pro nás mít vytvořen funkční informační systém. S ohledem na skutečnost, že se jedná o odloučené pracoviště příspěvkové organizace, je nutné přesné stanovení kompetencí nejen vedoucích pracovníků, ale celého týmu. Dílčí nedostatky se řeší na operativních poradách. Velký

důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, komunikaci v týmu i individuální pracovní pohovory. Mateřská škola má dobrý předpoklad pro vytváření prostředí příznivého klimatu.

Organizační schéma naší organizace

4.5 Spolupráce

Spolupráce s partnery je pro naši celou mateřskou školu nepostradatelná. Má význam při zajišťování podmínek vzdělávání, finančního zajištění, organizaci a navazování vztahů i získávání zpětné vazby. Spolupráce se zřizovatelem, orgány státní správy a s ostatními subjekty pomáhá naší mateřské škole při prezentaci na veřejnosti, která je základem pro dobrou image a zájem o školu. Spolupráce s ostatními subjekty:

➤ **ZŠ:**

- návštěva učitelek MŠ v 1. tř. ZŠ

- zjišťování adaptace našich dětí na školu
- návštěva předškolních dětí v 1. třídě ZŠ
- spolupráce na akcích ZŠ – Čertovský rej, hasiči ve škole, Dopravní den apod.

➤ **Zřizovatel:**

- při zajištění financování škol
- při plánování rozpočtových výhledů
- při odstraňování havarijních událostí
- při zajišťování prázdninového provozu ve městě
- při zápisu do mateřských škol
- při výběrových řízeních

➤ **Plavecký areál:**

- zajišťování plaveckého kurzu pro předškoláky

➤ **HZS:**

- exkurze v hasičské zbrojnici – ukázka práce, beseda

➤ **Městská knihovna:**

- navštěvujeme s dětmi knihovnu
- besedy pro děti k domluvenému tématu

➤ **K – centrum Děčín:**

- beseda s předškoláky o nebezpečí užívání drog
- co dělat v případě nálezů stříkačky

➤ **Domov pro seniory :**

- Příprava vystoupení školkového sboru „ Veselá notička“ u příležitosti vánočních svátků, Velikonoc, Dne matek ...

➤ **SPC:**

- pomoc při diagnostice dětí, výběru kompenzačních pomůcek

➤ **PPP:**

- diagnostika dětí v případě nejasnosti školní zralosti dítěte

➤ **OSPOD Děčín:**

- zpracování zpráv ze strany MŠ

- pomoc při dohledávání dětí vzdělávajících se povinně dle ŠZ

- pomoc při problému v rodině dítěte docházejícího do MŠ

4.6 Spoluúčast rodičů

Jedním z nejdůležitějších článků spolupráce jsou rodiče, a to jako partneři. Snažíme se o vstřícnou a odbornou komunikaci, navazování partnerských vztahů s cílem společného působení na vzdělávání dětí. Plánujeme společné akce s rodiči a dětmi, tak aby docházelo k vzájemnému poznání. Jsou to například vánoční besídky, brigády (hrabání listí, jarní údržba zahrady...), rozloučení s předškoláky aj.

4.7 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola. Člení se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se SVP je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem. Pedagog vytváří optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte.

Pedagogové v případě potřeby zpracovávají PLPP (plán pedagogické podpory), který slouží jako podklad pro šetření a diagnostiku dítěte v SPC.

Na základě doporučení SPC vytváří učitelky IVP (individuální vzdělávací plán).

Tyto dokumenty MŠ zpracovává vždy po předání informací zákonným zástupcům a pokud možno s jejich souhlasem. Zde je potřeba komunikovat s rodiči citlivým přístupem a předávat potřebné informace diskrétně. O postupu i konkrétních dětech jsou pedagogové informováni na pravidelných pedagogických radách, tak aby celý pedagogický sbor byl s těmito případy seznámen.

4.7.1 Pravidla tvorby PLPP

Učitelky informují vedoucí učitelku MŠ o záměru vytvořit PLPP na konkrétní dítě a uvedou důvody. Vedoucí učitelka připraví písemné podklady a seznámí s tímto záměrem zákonné zástupce a navrhne jim objednání do SPC. S jejich souhlasem učitelky tvoří PLPP. Vedoucí učitelka podá informaci o záměru vyšetření dítěte v SPC a domluví případné doplnění PLPP. PLPP tvoří třídní učitelky a jsou zodpovědné za jeho tvorbu, realizaci i vyhodnocení.

4.7.2 Pravidla tvorby IVP

Po doručení doporučení SPC, podají zákonní zástupci žádost o vzdělávání podle IVP a předloží řediteli školy. Ten vydá / nevydá Rozhodnutí ve správním řízení. Po té sepiší učitelky IVP, který dají shlédnout vedoucí učitelce MŠ a po té s ním seznámí zákonné zástupce. Veškeré podklady zasílá vedoucí učitelka výchovné poradkyni Mgr. Daně Watersové. IVP tvoří třídní učitelky a jsou zodpovědné za jeho tvorbu, realizaci i vyhodnocení.

4.7.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- ✓ uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- ✓ realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;

- ✓ osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- ✓ spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- ✓ snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- ✓ přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

4.8 Vzdělávání dětí nadaných

Chování dítěte nám naznačuje, že je nadané, když.....

- má široký slovník, vyjadřuje se jasně a plynule
- chce znát, jak věci fungují
- snadno se začne nudit
- je velice zvědavé
- když dostane příležitost, má sklony k ovládnutí druhých
- má smysl pro humor
- má dobrou fyzickou koordinaci těla
- je impulzivní – dříve jedná, než myslí
- má rádo věci pro dospělé a chce být se staršími lidmi

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory (Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.).

4.9 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let:

- ✓ dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti,
- ✓ ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek,
- ✓ prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí,
- ✓ šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení
- ✓ je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí,
- ✓ mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami,
- ✓ vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí,
- ✓ učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají.

5 Organizace vzdělávání

Provoz MŠ je od 6.00 hodin do 16.30 hodin.

Naše MŠ má 5 tříd. Jedna třída - „Čmeláčci“ se nachází v samostatném pavilonu, ostatní 4 třídy jsou v jednom pavilonu. 2 třídy v přízemí, 2 v patře.

V naší MŠ se snažíme o třídy věkově homogenní.

V dřívějších letech bylo v této školce zvykem, že děti postupovaly podle věku od třídy nejmenších až po předškoláky. Neměly tak stejné učitelky, ty byly zařazeny i na mnoho let k jedné věkové skupině dětí.

To již nepraktikujeme a k velké libosti rodičů si učitelky vedou děti od nejmladšího věku až po předškolní věk. V ojedinělých případech se jim změní jedna učitelka (např. mateřská dovolená, odchod do důchodu pod.). Učitelky tak mohou lépe posoudit pokrok u dětí, navázat na jeho předchozí úspěchy, zvolit správné formy i metody vzdělávání.

Třídy máme věkově homogenní. V případě přijetí sourozenců je na rodičích, zda požadují jejich společné umístění ve třídě.

Třída „Čmeláčci“

Tato třída se nachází v samostatném pavilonu, hned za brankou do areálu školy. Její členění je trochu náročnější na organizaci práce s dětmi. Tato třída má velkou prostornou šatnu. Šatní boxy jsou však nevyhovující vzhledem k jejich malé velikosti. Tento nákup hodnotíme jako velmi nešťastný. Třída se skládá ze dvou místností – třídy a herny, které jsou rozděleny umývárnou s toaletami. V minulých letech byl tento prostor velmi nekomfortní, nezajišťoval žádné soukromí, a tak došlo k vytvoření stěny, která jistou intimitu zajišťuje. Třída je vybavena novým nábytkem, je vymalována příjemnými barvami a vyzdobena dřevěnými dekoracemi s dětským pohádkovým motivem.

Hygienická kapacita této třídy je 24.

Nedostatkem této třídy je stará kuchyňská linka a stará okna, která již příliš netěsní, a některá nejdou i zcela otevřít.

Třída „Mravenečci“ – nachází se v přízemí

Tato třída byla v minulosti členěna stejně jako třída „Čmeláčků“. V roce 2008 došlo ke stavebním úpravám a vznikl tak jednotný prostor, který není ničím dělen. Zrekonstruována

byla i umývárna s toaletami. Třída je vybavena barevným nábytkem, je vymalována jemnými barvami a vyzdobena dřevěnými dekoracemi s motivy zvířátek. Šatna je prostorná, avšak tmavá s nevyhovující podlahou (studené původní dlaždičky)

Hygienická kapacita třídy je 30.

Třída „ Berušky“ sousedí se třídou „ Mravenečků“, jsou spojeny dveřmi.

Tato třída je též nově vymalována a vybavena barevným nábytkem. Stěny jsou ozdobeny dřevěnými dekoracemi, převažujícím motivem jsou berušky. Šatna je prostorná, světlá, zdobena výtvarnými pracemi dětí. Nevyhovující je původní umývárna.

Kapacita této třídy je 30.

Třída „ Broučci“ – nachází se v 1.patře vpravo.

I v této třídě je původní umývárna, která by si zasloužila rekonstrukci. Třída působí velmi pěkně, upraveně. Je vybavena stejně jako ostatní třídy barevným nábytkem a obrázky L. Procházkové i dřevěnými dekoracemi. Šatna poskytuje dostek prostoru k výstavě prací dětí.

Kapacita této třídy je 30.

Třída „ Stonožky“

Tato třída sousedí se třídou „ Broučků“, spojeny jsou krátkou chodbičkou. Tato třída má zrekonstruovanou umývárnu s toaletami. I zde je dřevěná výzdoba s motivy zvířátek. Šatna je prostorná, poskytující dostatek prostoru pro výstavu prací dětí.

Kapacita této třídy je 30.

Od 6.00 hodin do 7.00 hodin se schází děti vždy v jedné třídě na patře, děti od „ Čmeláčků“ vždy v dolní třídě. Odpolední odcházení od 15.30 hodin je také vždy na jedné třídě a to v té, ve které probíhá ranní scházení. Rodiče jsou informováni směrovou cedulí.

Respektujeme dobu příchodu i odchodu dítěte do MŠ, avšak upozorňujeme rodiče, že každá činnost v MŠ má svůj důvod a pozdější příchod dítěte do MŠ (po 8.hodině ranní) je jako číst pohádku bez začátku. To samé platí v případě odpočinku dítěte a jeho potřeby spánku. V souvislosti s provozním plánem MŠ jsou rodiče žádány, aby k poobědovému vyzvedávání dětí docházelo v době od 12.15 hodin do 12.40 hodin. Do 12.15 hodin dochází

k přesunu kuchařského personálu zpět do kuchyně a po 12.40 hodině jsou vytírány podlahy v šatnách tříd.

Směny učitelek jsou rozvrženy tak, aby při didakticky zacílené činnosti byly ve třídě obě učitelky a mohly tak tyto činnosti probíhat v menších skupinách či individuálně.

5.1 Režim dne:

Uspořádání dne respektuje požadavek na správnou životosprávu

Od 6.00 hod. scházení dětí

Od 8.20 hod. podávání svačiny

od 9.30 hod. pobyt dětí venku

od 11.25 hod. podávání oběda

od 12.00 hod. odpočinek dětí

od 14.00 hod. podávání svačiny

do 16.00 hod. rozcházení dětí

Časy se liší v jednotlivých třídách, neboť paní kuchařky postupují od nejmladších dětí dále po školce. Rozdíly jsou cca 5 minut.

Uspořádání dne v mateřské škole dle činností dětí

Od 6.00 do 9.30 hod. – ranní blok – spontánní hravé a pohybové aktivity dětí, didakticky zacílená činnost

Od 9.30 do 11.15 hod. – dopolední blok – hravé a pohybové aktivity při pobytu dětí venku

Od 12.00 – 13.45 hod. – odpolední blok odpočinkový- klidové hry a činnosti v rámci poledního odpočinku, individuální práce s dětmi

Od 13.45 – 16.00 hod. spontánní hravé a pohybové aktivity, doplňkové programy

5.2 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Děti jsou do mateřské školy přijímány v souladu s vnitřní směrnicí pro stanovení kritérií pro přijímání dětí. Ustanovení této směrnice vymezuje kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání v naší mateřské škole v souladu se zákonem

561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, především v době, kdy počet přihlášených dětí překročí stanovenou kapacitu dětí v mateřské škole. Při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání bude ředitel mateřské školy přihlížet k zájmu dítěte (k rodinným, sociálním a zdravotním podmínkám) a ke splnění podmínky stanovené § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, k místu trvalého pobytu atd.

Hygienická kapacita školy je 144 míst, na základě povolené výjimky je do naší školky přijímáno 136 dětí.

Mateřská škola přijímá děti zpravidla ve věku 3 – 6 let. Děti mladší tří let v případě, že jsou schopny zvládnout školní vzdělávací program a děti starší 6 let, pokud jim byl na základě rozhodnutí ředitelství základní školy povolen odklad školní docházky. Tuto skutečnost zákonní zástupci dítěte dokladují.

Žádosti o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání se v naší mateřské škole podávají:

- a) pro nový školní rok v termínu vyhlášeném ředitelem školy po schválení zřizovatelem
- b) v průběhu školního roku dle potřeb zákonných zástupců

Mateřská škola je v omezené formě otevřena i integraci dětí s odpovídajícím personálním i prostorovým zajištěním školky pro tyto účely.

Pro rodiče dětí přijatých k docházce do mateřské školy k novému školnímu roku je vždy na začátku měsíce července pořádána schůzka poskytující informace o programu a provozu mateřské školy.

Při příjmu dítěte v průběhu školního roku jsou tyto informace podány ve zkrácené podobě individuálním pohovorem.

Docházka dítěte do mateřské školy je ukončena nástupem do základní školy. Předčasně je možno ukončit docházku dítěte rozhodnutím jeho zákonných zástupců nebo rozhodnutím ředitele školy v případě, že dochází zákonnými zástupci dítěte k opakovanému porušování školního řádu.

5.3 Individuální vzdělávání

Individuální vzdělávání v MŠ se řídí dle zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ,§ 34b.

Zákonný zástupce může požádat o individuální vzdělávání dítěte nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V měsíci listopadu je zákonný zástupce, po předchozí domluvě, povinen, dostavit se s dítětem do MŠ k „přezkoušení“ doporučených vzdělávacích oblastí.

Ředitel školy může z vážných důvodů rozhodnout o ukončení individuálního vzdělání.

6 Charakteristika vzdělávacího programu

„ Se Zvídálkem právě teď, poznáváme celý svět! “

je název našeho vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v Mateřské škole, který ve svém působení vychází z touhy dětí poznávat věci kolem sebe.

Zvídálek je malý skřítek, který děti provází při činnostech v MŠ. Skřítek klade dětem otázky týkající se všeho kolem nás. Děti mají poznat odpovědi na jeho otázky a pomoci mu tak pochopit svět, který nás obklopuje. Vycházíme nejen ze zvědavosti dětí, ale také z jejich přirozené potřeby pomáhat slabším. Tuto potřebu chceme v dětech posilovat, protože víme jak často se děti ve škole setkávají se šikanou. Naučíme děti , jak se šikaně bránit v případě, že se s ní setkají (zaměříme se v posledním roce MŠ). Témata tohoto ŠVP vychází opět z ročních období, pouze jedno téma : „Zvídálkova cesta za poznáním“ je okruh témat různorodý, která lze zařadit do kteréhokoli ročního období.

Naším cílem je, aby děti odpovědi nacházely prostřednictvím svých zážitků a prožitků. Vyvarujeme se předávání a přijímání hotových poznatků! Zaměříme pokusy při činnostech dětí. Forma vyprávění, použití knih a materiálu bude u každé věkové skupiny trochu jiné.

Vzhledem k poloze našeho města i naší školky bude důležitým tématem ŠVP **příroda a její ochrana**. Naše město leží v krajině Českosaského Švýcarska, a proto budeme opět plánovat výlety do této krajiny.

Využít k tomu můžeme také lesy obklopující naše město, krásnou zoologickou zahradu, kopec Chmelák, Popovický vrch , Jílovský potok, Bažantnici.

6.1 Vzdělávací obsah

Obsah standardu předškolního vzdělávání v naší Mateřské škole je zpracován do tématických celků vždy vycházející z ročních období.

Podrobnější a konkrétnější rozpracování mají paní učitelky ve svých třídních programech, dle svého uvážení, fantazie a představivosti. Všechna témata jsou v duchu hlavního projektu a stále budou obsahovat celý okruh vzdělávacích cílů, tak jak nám určuje RVP PV.

Naší snahou je, aby děti postupně získávaly znalosti a co nejvíce informací o světě, ve kterém se pohybují a porozuměly jevům kolem sebe. To vše na úrovni věku předškolního dítěte, elementárním možností jeho chápání a vidění světa.

Jednotlivá témata budeme naplňovat konkrétními činnostmi, v rámci řízených a volných aktivit.

6.2 Integrované bloky ŠVP

- ✓ Zvídálkova cesta do školy
- ✓ Podzimní cesta skřítky Zvídálka
- ✓ Vánoční cesta skřítky Zvídálka
- ✓ Zimní cesta skřítky Zvídálka
- ✓ Jarní cesta skřítky Zvídálka
- ✓ Letní cesta skřítky Zvídálka
- ✓ Zvídálkova cesta za poznáním

6.3 Dílčí témata integrovaných bloků:

6.3.1 Zvídálkova cesta do školky

Charakteristika bloku:

Děti se seznámí v tomto integrovaném bloku, pro ně, s novým prostředím mateřské školy, třídy. Přiměřeným a přitažlivým způsobem vytvoříme společná pravidla, ve třídě a v komunikaci s ostatními dětmi. Postupně budeme upevňovat kolektiv dětí. Zaměříme se na upevňování hygienických návyků a denního režimu. Společně se budeme snažit vytvářet pohodové prostředí ve třídě. Budeme usilovat o sjednocení dětského kolektivu po prázdninách.

Nabízená dílčí témata:

- ❖ Zvídálkovo prázdninové putování
- ❖ Zvídálek ve školce plné dětí
- ❖ Kde bydlí Zvídálek?
- ❖ Zvídálek a noví kamarádi
- ❖ Zvídálkovy popletené značky
- ❖ Skřítek Zvídálek v pavučině přátelství
- ❖ Kdo je kamarád, jde si se Zvídálkem hrát
- ❖ Se Zvídálkem všichni za jeden provaz
- ❖ Zvídálek v zemi hraček

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- ❖ osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- ❖ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- ❖ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Dítě a jeho psychika

- ❖ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních
- ❖ získání relativní citové samostatnosti
- ❖ rozvoj schopnosti sebeovládání
- ❖ rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- ❖ získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- ❖ seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ❖ osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- ❖ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ❖ rozvoj kooperativních dovedností
- ❖ vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu,

přizpůsobivosti apod.)

- ❖ rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Dítě a společnost

- ❖ rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- ❖ poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

Vzdělávací nabídka

- ❖ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ❖ jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- ❖ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- ❖ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.
- ❖ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- ❖ spontánní hra
- ❖ činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- ❖ hry na téma rodiny, přátelství apod.
- ❖ sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy

- ❖ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- ❖ příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- ❖ cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- ❖ činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- ❖ společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- ❖ běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- ❖ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- ❖ společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- ❖ aktivity podporující sblížení dětí
- ❖ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- ❖ hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- ❖ aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- ❖ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- ❖ aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- ❖ spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- ❖ různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- ❖ hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

Očekávané výstupy

- ❖ zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- ❖ zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- ❖ zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- ❖ uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- ❖ těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- ❖ pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ❖ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- ❖ učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- ❖ odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- ❖ ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- ❖ prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- ❖ navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- ❖ přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- ❖ spolupracovat s ostatními
- ❖ respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

- ❖ odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- ❖ uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- ❖ uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- ❖ uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dovnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) hodou
- ❖ bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- ❖ uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- ❖ pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- ❖ začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- ❖ adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- ❖ utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- ❖ zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

- ❖ vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- ❖ uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- ❖ chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- ❖ dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- ❖ vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

6.3.2 Podzimní cesta skřítků Zvídálka

Charakteristika bloku:

Cílem bloku je učit děti vnímat krásu podzimní přírody, která je obklopuje, rozvíjet v nich pocit sounáležitosti s ní a naučit se ji chránit. Naším úkolem je tyto znalosti upevňovat a dále je rozvíjet, vést děti k ochraně živé i neživé přírody. Podněcovat děti k záměrnému pozorování, vnímání změn v přírodě a rozvíjet fantazii při práci s přírodními materiály.

Nabízená podtémata:

- ❖ **Podzimní čarování skřítků Zvídálka**
- ❖ **Skřítek Zvídálek a děravý dešťový mrak**
- ❖ **Zvídálek se loučí s ptáčky**
- ❖ **Zvídálkovy ježkoviny**
- ❖ **Zvídálkova postýlka z barevného listí**
- ❖ **Zvídálek a smaženice**
- ❖ **Jak skřítek Zvídálek pouštěl draka**
- ❖ **Zvídálek se učí zahradníkem**

- ❖ **Zvídálka láká jablíčková vůně**
- ❖ **Zvídálkův bramborový sen**
- ❖ **Skřítek Zvídálek a Šípková víla**
- ❖ **Zvídálek na návštěvě u myslivce**
- ❖ **Jak skřítek Zvídálek pomáhal zvířátkům v lese**
- ❖ **Zvídálek na pavoučí stezce**
- ❖ **Zvídálek slaví Halloween**

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho psychika

- ❖ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- ❖ vytváření základů pro práci s informacemi

Dítě a společnost

- ❖ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Dítě a svět

- ❖ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ❖ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ❖ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- ❖ rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- ❖ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- ❖ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- ❖ ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)

Vzdělávací nabídka

- ❖ přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- ❖ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť,

vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí

- ❖ motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- ❖ spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- ❖ smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- ❖ námětové hry a činnosti
- ❖ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- ❖ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- ❖ poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit zvířaty, jedovaté rostliny, využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- ❖ přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- ❖ využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte

Očekávané výstupy

- ❖ vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- ❖ záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ❖ vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení

- ❖ být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- ❖ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- ❖ prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- ❖ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- ❖ osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- ❖ mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- ❖ vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- ❖ všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- ❖ porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- ❖ pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- ❖ rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- ❖ mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

6.3.3 Vánoční cesta skřítky Zvidálka

Charakteristika bloku:

Toto téma je sváteční. Děti se skřítkem Zvidálkem budou prožívat čas adventu a seznámí se s vánočními zvyky a tradicemi. Společně budeme zpívat koledy, rozsvítíme vánoční strom a budeme si užívat vánoční pohodu.

Nabízená dílčí témata:

- ❖ **Z nebička do peklička**
- ❖ **Zvidálkovo těšení na Vánoce**
- ❖ **Jak skřítek Zvidálek pekl s dětmi cukroví**
- ❖ **Jak Zvidálek našel hvězdičku uschovanou v jablíčku (zvyky)**
- ❖ **Zvidálkova vánoční nadílka pro zvířátka**
- ❖ **Jak Zvidálek s kamarády rozsvěceli vánoční strom**
- ❖ **Co skřítkovi Zvidálkovi prozradila betlémská hvězda (Tři králové?)**

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- ❖ rozvoj a užívání všech smyslů
- ❖ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

- ❖ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ❖ rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- ❖ rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj

paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

- ❖ rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- ❖ rozvoj schopnosti sebeovládání
- ❖ rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- ❖ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- ❖ rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- ❖ seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ❖ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ❖ vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- ❖ rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- ❖ vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- ❖ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ❖ rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka:

- ❖ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ❖ konstruktivní a grafické činnosti
- ❖ hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

- ❖ jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- ❖ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- ❖ samostatný slovní projev na určité téma
- ❖ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- ❖ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- ❖ přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- ❖ konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- ❖ spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- ❖ smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- ❖ námětové hry a činnosti
- ❖ hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- ❖ činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- ❖ činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- ❖ činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- ❖ příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- ❖ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- ❖ sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- ❖ cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)

- ❖ kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- ❖ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- ❖ činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- ❖ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- ❖ přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- ❖ aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- ❖ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ❖ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Dítě a jeho psychika

- ❖ správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- ❖ porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách
- ❖ učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- ❖ naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ❖ sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- ❖ projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- ❖ vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- ❖ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ❖ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ❖ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ❖ uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- ❖ prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- ❖ být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- ❖ zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- ❖ uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

- ❖ přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- ❖ prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Dítě a ten druhý

- ❖ porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- ❖ přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- ❖ dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- ❖ spolupracovat s ostatními
- ❖ respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělili úkol s jiným dítětem apod.

Dítě a společnost

- ❖ porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- ❖ utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- ❖ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

6.3.4 Zimní cesta skřítky Zvidálka

Charakteristika bloku:

V tomto tématu se děti se skřítkem Zvidálkem vydají na cestu plnou zimních radovánek, utkají se s bacily a seznámí se se zásadami zdravého životního stylu. Také navštíví jiný národ (Eskymáky) a zahrají si na stopaře.

S malými předškoláky se skřítek Zvidálek připraví na úspěšný vstup do ZŠ. Společně si pak všichni užijí dobu Masopustu.

Nabízená dílčí témata:

- ❖ **Jak Zvidálek hledal sněhovou královnu**
- ❖ **Zvidálek a sněhulák**
- ❖ **Jak Zvidálek potkal hladového vrabce**
- ❖ **Jak Zvidálek našel stopy**
- ❖ **Jak Zvidálek dostal rýmu**
- ❖ **Zvidálek a pět pomocníků (smysly)**
- ❖ **Zvidálkova abeceda**
- ❖ **Skřítek Zvidálek na cestě k Eskymákům**
- ❖ **Zvidálkův Masopust**

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- ❖ uvědomění si vlastního těla
- ❖ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- ❖ rozvoj a užívání všech smyslů
- ❖ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

- ❖ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- ❖ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- ❖ osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- ❖ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- ❖ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ❖ rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- ❖ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- ❖ osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- ❖ rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- ❖ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- ❖ vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- ❖ osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

- ❖ poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- ❖ vytváření základů pro práci s informacemi

Dítě a společnost

- ❖ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ❖ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění

Dítě a svět

- ❖ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ❖ poznávání jiných kultur
- ❖ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
 - ❖ vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Obecná nabídka činností:

- ❖ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- ❖ smyslové a psychomotorické hry
- ❖ jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- ❖ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ❖ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

- ❖ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- ❖ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- ❖ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- ❖ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- ❖ prohlížení a „čtení“ knížek
- ❖ přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- ❖ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- ❖ námětové hry a činnosti
- ❖ hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- ❖ činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- ❖ činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- ❖ činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- ❖ spontánní hra aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství,

přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)

- ❖ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří)
- ❖ přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy, výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- ❖ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- ❖ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- ❖ přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- ❖ zachovávat správné držení těla
- ❖ zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ❖ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ❖ zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

- ❖ pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- ❖ rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- ❖ mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika

- ❖ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- ❖ porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- ❖ naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ❖ poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- ❖ poznat napsané své jméno
- ❖ vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- ❖ poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ❖ vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- ❖ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ❖ chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- ❖ naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

- ❖ řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady
- ❖ uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Dítě a společnost

- ❖ vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- ❖ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Dítě a svět

- ❖ vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- ❖ pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- ❖ všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

6.3.5 Jarní cesta skřítky Zvidálka

Charakteristika bloku:

Skřítek Zvidálek se seznamuje s příchodem jara, probíhajícími změnami v přírodě, získává dovednosti a vědomosti, učí se těšit a prožívat radost, pozorovat zvířata a zelenající se přírodu. Navštíví zemi čarodějnic a knihovnu plnou nádherných příběhů.

Nabízená dílčí témata:

- ❖ Skřítek Zvidálek poznává jarní květiny
- ❖ Zvidálek a sluníčko
- ❖ Kdo vypil Zvidálkovi vodu?
- ❖ Zvidálek zasadil semínko

- ❖ Zvídálek v zemi čarodějnic
- ❖ Zvídálek jde na koledu
- ❖ Zvídálek se seznamuje s mláďaty
- ❖ Zvídálek v říši broučků
- ❖ Zvídálek a medová včelička
- ❖ Zvídálek vaří bylinkový čaj
- ❖ Zvídálek na návštěvě v knihovně

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- ❖ rozvoj a užívání všech smyslů
- ❖ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ❖ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

- ❖ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ❖ rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- ❖ rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- ❖ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- ❖ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- ❖ rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a společnost

- ❖ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ❖ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- ❖ rozvoj společenského i estetického vkusu
- ❖ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ❖ osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- ❖ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- ❖ rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

- ❖ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Obecná nabídka činností:

- ❖ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ❖ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- ❖ smyslové a psychomotorické hry
- ❖ hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- ❖ činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- ❖ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- ❖ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- ❖ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- ❖ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- ❖ přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- ❖ přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- ❖ motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- ❖ námětové hry a činnosti
- ❖ hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- ❖ činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- ❖ spontánní hra
- ❖ činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- ❖ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- ❖ cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- ❖ kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- ❖ společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- ❖ přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- ❖ aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

- ❖ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- ❖ praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- ❖ přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- ❖ praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- ❖ pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ❖ ekohry

Očekávané výstupy:

- ❖ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ❖ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- ❖ zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- ❖ zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- ❖ pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ❖ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- ❖ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- ❖ domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- ❖ porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej
- ❖ ve správných větách)
- ❖ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- ❖ učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- ❖ naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ❖ sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- ❖ popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- ❖ chápat slovní vtíp a humor

- ❖ vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- ❖ záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- ❖ poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ❖ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- ❖ prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- ❖ vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- ❖ být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- ❖ spolupracovat s ostatními
- ❖ dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- ❖ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- ❖ osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- ❖ vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- ❖ všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- ❖ porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- ❖ mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- ❖ pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- ❖ mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

6.3.6 Letní cesta skřítky Zvidálka

Charakteristika bloku:

V tomto období skřítek Zvidálek hovoří s dětmi o jejich rodině, připravuje dárek maminkám k svátku, poznává krásy a zajímavosti města, také se vydá na výlety za poznáním, získá informace a zajímavosti o zvířatech ze ZOO. Toto téma nabízí spoustu her a tvůrčích činností propojených s blížícími se prázdninami.

Nabízená dílčí témata:

- ❖ Zvídálkovo překvapení pro maminku
- ❖ Zvídálkova děčínská zastavení
- ❖ Skřítek Zvídálek ve světě pohádek
- ❖ Skřítek Zvídálek mezi indiány
- ❖ Jak skřítek Zvídálek našel mušli
- ❖ Skřítek Zvídálek na výletě (turista)
- ❖ Jak se skřítek Zvídálek vydal na hrady, zámky a rozhledny
- ❖ Skřítek Zvídálek na cestě za pokladem
- ❖ Jak se skřítek Zvídálek potkal u rybníka s žabkou
- ❖ Skřítek Zvídálek na horách
- ❖ Skřítek Zvídálek v ZOO
- ❖ Zvídálkovo jahodové mlsání

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- ❖ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- ❖ rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- ❖ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- ❖ rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- ❖ rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- ❖ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)

apod.)

- ❖ rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- ❖ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

- ❖ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- ❖ vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- ❖ rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- ❖ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ❖ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- ❖ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ❖ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ❖ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou,

lidmi, společností, planetou Zemí

Obecná nabídka činností:

- ❖ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- ❖ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ❖ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- ❖ konstruktivní a grafické činnosti
- ❖ hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- ❖ činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- ❖ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- ❖ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- ❖ komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- ❖ samostatný slovní projev na určité téma
- ❖ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- ❖ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- ❖ přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- ❖ prohlížení a „čtení“ knížek
- ❖ přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor
o výsledku pozorování
- ❖ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich

vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí

- ❖ smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- ❖ námětové hry a činnosti
- ❖ hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- ❖ řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- ❖ hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- ❖ hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- ❖ činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- ❖ spontánní hra
- ❖ činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- ❖ příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- ❖ sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- ❖ hry na téma rodiny, přátelství apod.
- ❖ výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- ❖ dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- ❖ sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- ❖ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- ❖ hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat

druhého

- ❖ činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- ❖ různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- ❖ receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- ❖ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- ❖ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- ❖ aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- ❖ sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- ❖ práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- ❖ kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- ❖ využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- ❖ pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

Očekávané výstupy:

- ❖ zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ❖ koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ❖ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ❖ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- ❖ pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ❖ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- ❖ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- ❖ porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- ❖ učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- ❖ naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- ❖ sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- ❖ vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)

- ❖ poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ❖ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- ❖ řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- ❖ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ❖ uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- ❖ být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- ❖ těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- ❖ zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- ❖ spolupracovat s ostatními
- ❖ dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- ❖ pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- ❖ chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- ❖ vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- ❖ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- ❖ vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

- ❖ osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- ❖ mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí
i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- ❖ vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- ❖ všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- ❖ mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

6.3.7 Zvídálkova cesta za poznáním

Charakteristika bloku:

Následující cesta vede skřítko Zvídálka k prožívání rozličných dobrodružství. Může se stát muzikantem, detektivem, bloudit vesmírem, pravěkem či mezi dinosaury nebo cizokrajnými zvířaty. Dozví se vše důležité o svém těle, o obyvatelích naší planety, o nebezpečí číhající na ulici a mnoho dalšího. Jedná se o témata, která nelze zařadit do konkrétního ročního období, která si paní učitelky vybírají a zařazují je do třídního plánu, podle vlastního uvážení kdykoliv v průběhu roku.

Nabízená dílčí témata:

- ❖ **Skřítek Zvídálek muzikantem**
- ❖ **Skřítek Zvídálek v muzeu**
- ❖ **Skřítek Zvídálek cestuje vesmírem**

- ❖ Jak skřítek Zvidálek poznával zvířata na planetě Zemi
- ❖ Skřítek Zvidálek a čas
- ❖ Skřítek Zvidálek v pravěku
- ❖ Skřítek Zvidálek mezi dinosaury
- ❖ Skřítek Zvidálek detektivem
- ❖ Ten dělá to a ten zas tohle, aneb skřítek Zvidálek poznává různé povolání
- ❖ Skřítek Zvidálek a kamínek
- ❖ Jak se skřítek Zvidálek seznamoval s dětmi z dalekých zemí (lidé různých ras)
- ❖ Skřítek Zvidálek poznává své tělo
- ❖ Jak se skřítek Zvidálek učil bezpečnému chování na ulici
- ❖ Skřítek Zvidálek a nebezpečná injekční stříkačka
- ❖ Skřítek Zvidálek se ptá co je z čeho vyrobeno...

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- ❖ rozvoj a užívání všech smyslů
- ❖ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- ❖ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- ❖ osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- ❖ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- ❖ rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Dítě a jeho psychika

- ❖ rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- ❖ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- ❖ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- ❖ rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- ❖ získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- ❖ osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- ❖ vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- ❖ rozvoj kooperativních dovedností
- ❖ ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- ❖ vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- ❖ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- ❖ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- ❖ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- ❖ rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- ❖ elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, vytváření
 - o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ❖ poznávání jiných kultur
- ❖ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- ❖ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Obecná nabídka činností:

- ❖ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ❖ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- ❖ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků
 - a závislostí
- ❖ smyslové hry
- ❖ hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- ❖ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- ❖ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- ❖ přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- ❖ hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků
- ❖ grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- ❖ prohlížení a „čtení“ knížek
- ❖ činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- ❖ činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem,

běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

- ❖ činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- ❖ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- ❖ činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- ❖ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- ❖ hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- ❖ hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- ❖ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- ❖ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- ❖ poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání

praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- ❖ hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- ❖ praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- ❖ praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

Očekávané výstupy:

- ❖ pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- ❖ rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- ❖ mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- ❖ mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- ❖ chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- ❖ uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí

- o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit
o pomoc)
- ❖ chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
 - ❖ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí,
o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
 - ❖ poznávání jiných kultur
 - ❖ pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
 - ❖ osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči
o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
 - ❖ mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí
i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
 - ❖ vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
 - ❖ zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
 - ❖ zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
 - ❖ vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
 - ❖ poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

- ❖ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- ❖ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- ❖ vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- ❖ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- ❖ chápat elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), částečně se orientovat v čase
- ❖ řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- ❖ nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- ❖ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ❖ prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- ❖ vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- ❖ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- ❖ vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

7 EVALUAČNÍ SYSTÉM

Smyslem a cílem evaluace je průběžně vyhodnocovat proces vzdělávání a jeho výsledky, hledat silné a slabé stránky, do další práce zařazovat nové metody, způsoby, prostředky, které povedou ke zkvalitňování další práce, image školy.

7.1 Evaluace vnější

- šetření kontrolních orgánů a ČŠI

- kontroly zřizovatele
- vyhodnocování spolupráce s rodiči
- vyhodnocení spolupráce s širší veřejností
- vyhodnocováním rodiči

7.2 Evaluace vnitřní

- vyhodnocováním podmínek vzdělávacího procesu
- vyhodnocováním každodenních činností – rozhovor v ranním kruhu
- vyhodnocováním dětmi – po ukončení činnosti
- shromažďováním výsledků práce a fotodokumentace dítěte - Portfolio dítěte
- kontrolní činností ředitelky
- vyhodnocování ŠVP PV a souladu s RVP PV
- vyhodnocování TVP PV
- vyhodnocováním práce zaměstnanců školy
- klíma školy a jeho vyhodnocování (SWOT analýza, dotazníky)
- vyhodnocováním spolupráce MŠ a ZŠ
-

7.3 Plán evaluace

Předmět evaluace	Termín	Odpovědnost	Výstup
Děti	průběžně	Tř.učitelky	Okamžité hodnocení pozorování,

			písemné hodnocení v I., II.pololetí
Výsledky vzdělávání	průběžně	Tř.učitelky	Individuální písemné záznamy dětí- hodnotící list, info pro zák.zástupce, odb.instituce
Předškolní děti	Leden- březen	Tř.učitelky	Určení šk.zralosti, doporučení zák.zást.
TVP PV	Denně, týdně	Tř.učitelky	Záznam v tř.knize,hodnotící list po skončení tém.celku
ŠVP	průběžně	Ředitel školy, ved.učitelka MŠ	Zápis v záznamu z porady
MŠ Věcné podmínky Životospráva Psychosociální podmínky Organizace Řízení MŠ Personální podmínky Spoluúčast rodičů	Konec šk.roku	Ředitel školy, Ved.učitelka MŠ	Vyhodnocení dotazníku

Vzdělávací proces			
Rodiče	červen	Ředitel školy Ved.učitelka MŠ	Vyhodnocení dotazníků
Zaměstnanci MŠ	průběžně	Ředitel školy, ved.učitelka MŠ	Zápisy z rozhovorů, porad
Pedagogičtí zaměstnanci	Půběžně, dle plánů hospitací	Ředitel školy, ved.učitelka MŠ	Hospitační záznamy
Kvalita práce zaměstnanců	Konec šk.roku	Ředitel školy, ved.učitelka MŠ	Vyhodnocení dotazníků
DVPP	Konec šk.roku	Ved.učitelka MŠ	Přehled
Spolupráce s rodiči	Konec šk.roku	Ved.učitelka	Roční zpráva, kronika, fotografie
Spolupráce se školou	Konec šk.roku	Ved.učitelka	Roční zpráva, fotografie
Spolupráce s jinými subjekty	Konec šk.roku	Ved.učitelka MŠ	Roční zpráva, kronika

ŠVP PV zpracován dne: 21. 8. 2018

Platný od: 1. 9. 2018

Projednán na pedagogické radě dne: 29. 8. 2018

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8 Přílohy:

I.

Integrovaný blok:

Podtéma:

Anotace:

Vzdělávací cíle:	
Očekávané výstupy:	
Klíčové kompetence:	
Organizace časová	
Organizace prostorová	
Organizace řízení	Skupinová, individuální, frontální

Vzdělávací nabídka:

Konkrétní řízená činnost:

II.

HODNOCENÍ INDIVIDUÁLNÍHO VÝVOJE DÍTĚTE

Jméno dítěte:

Datum narození:

Třída:

Nástup dítěte do MŠ:

Diagnostika dítěte předškolního věku - slovníček vybraných pojmů-

HRUBÁ MOTORIKA: posouzení pohyblivosti dítěte, jeho koordinace, udržení rovnováhy. Dítě sledujeme při přirozených aktivitách – hrách, pobytu venku, při běhání, skákání apod. Sledujeme koordinaci pohybů, jejich provedení, rychlost i odvahu, s jakou se do činnosti pouští.

JEMNÁ MOTORIKA: sledujeme úroveň motoriky prstů při hrách se stavebnicemi, mozaikami, rukodělných činnostech, ale také při sebeobslužných činnostech.

HMATOVÉ VNÍMÁNÍ: sledujeme schopnost rozpoznat předměty podle hmatu. Předmět necháme dítěti osahat, pojmenujeme ho a ukryjeme pod šátek nebo neprůhledného sáčku. Předměty zamícháme, dítě si jednotlivé objekty vybírá a pouze hmatem poznává.

KRESBA: sledujeme spontánní kresbu dítěte, zda kreslí rádo, co nejčastěji kreslí.

GRAFOMOTORICKÉ PRVKY: můžeme vyhodnotit také ze spontánní kresby, nebo si pomoci pracovními listy s daným prvkem (svislé, vodorovné čáry, kruhy, šikmé čáry, spirály, smyčky...). Sledujeme návyky při kreslení:

* *držení tužky:* to jak dítě drží tužku, zda je navozen špetkový úchop

* *postavení ruky:* zda se ruka nevyvrací v zápěstí, zda pohyb paže vychází z velkých kloubů.

* *uvolnění ruky, tlak na podložku:* zda dítě kreslí s přiměřeným tlakem, zda tlak není příliš silný, nebo naopak slabý.

* *plynulost tahů:* sledujeme, jak je čára vedena, zda plynule nebo s přerušováním linie, zda je linie rovná nebo kostrbatá.

VIZUOMOTORIKA: proces a koordinace pohybů ruky a oka. Sledujeme zda je dítě schopno vést pohyb v daném prostoru, jak vede linii, plynulost čáry, rychlost (čára mezi dvěma liniemi, jednotažky, překreslení obrázku dle předlohy).

LATERALITA RUKY: dominance, přednost končetiny, kterou dítě k činnostem používá. Nedominantní ruka přidržuje.

LATERALITA OKA: dominance senzorického orgánu (oka, případně ucha).

LATERALITA: posuzujeme zda je dítě vyhraněný pravák – levák, nebo zda je lateralita zkrřížená (v případě, že dominance ruky a oka je rozdílná).

ŘEČ:

* *foneticko – fonologická rovina:* jde o sluchové rozlišování hlásek a jejich výslovnost (vývoj výslovnosti: P, B, M, T, D, N, R, Ř, Z, S, Ž, Š, Č). Do pěti let se považuje nesprávná výslovnost za fyziologickou.

* *morfologicko – syntaktická rovina:* užívání slovních druhů, tvarosloví, větosloví. Do čtyř let považujeme dysgramatismy za fyziologické.

* *lexikálně – sématická rovina:* jedná se o pasivní a aktivní slovník, tj. porozumění řeči (percepční složku) a vyjadřování (expresivní složku).

* *pragmatická rovina:* užití řeči v praxi, zahrnuj takové dovednosti, jako je vyžádání či oznámení informace, vyjádření vztahů, pocitů, požadavku, prožitků, usměrnění sociálních interakcí.

CO MÁM UMĚT VE 3 – 4 LETECH...

HRUBÁ MOTORIKA:

- skáču sounož, přeskočím přes nízkou překážku, střídám nohy při chůzi po schodech nahoru, stojím se zavřenýma očima, přeskočím přes čáru

JEMNÁ MOTORIKA:

- manipuluji s drobnými předměty (navlékám korálky, zasouvám kuličky do otvorů, ...), snažím se stříhat

SPONTÁNNÍ KRESBA:

- čarám, čaranice pojmenovávám, kreslím hlavonožce

GRAFOMOTORICKÉ PRVKY:

- nakreslím svislou čáru, vodorovnou čáru, kruh

BARVY:

- přiřadím barvu, na pokyn ukáži požadovanou barvu

FIGURA A POZADÍ:

- vyhledám známý předmět na obrázku, vyhledám objekt na obrázku podle předlohy

ZRAKOVÉ ROZLIŠENÍ (zraková diference):

- odliším jiný obrázek v řadě, odliším obrázek jiné velikosti

ČÁST A CELEK (zraková analýza a syntéza):

- poskládám obrázek ze dvou částí, poskládám obrázek ze čtyř částí

VNÍMÁNÍ PROSTORU, POJMY:

- určím co je nahoře – dole, zvládám předložkové vazby na – do – v, pojmy níže – výše

ŘEČ:

- pojmenuji běžné věci na obrázku, ukáži obrázek věci podle použití, ukáži na obrázku činnost, chápu pojmy „já“, „moje“, správně používám slova „ano“, „ne“, odpovídám na otázky „Co děláš?“, „Kde je?“, mám zájem o obrázkové knížky, příběhy, kladu otázky typu „Proč?“, „Kdy?“, řeknu co je na obrázku, reprodukuji jednoduchou říkanku, chápu jednoduché protiklady, identifikuji věci podle společných podstatných znaků, mluvím ve větách, k podstatným jménům a slovesům postupně přidávám přídavná jména atd., rozlišuji mezi jednotným a množným číslem, skloňuji, tvořím souvětí souřadná, později i podřadná, pomocí řeči dosahuji cíle, řeknu svoje jméno, jméno sourozenců, rodičů, pokouším se o krátkou konverzaci

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ:

- lokalizuji zvuk, poznám předměty podle zvuku, zopakuji větu složenou ze tří slovesům

MATEMATICKÉ PŘEDSTAVY:

- *porovnání, pojmy, vztahy*: poznám rozdíl mezi velkým x malým, hodně x málo, vím co znamená všechno, krátký x dlouhý, úzký x široký, nízký x vysoký, prázdný x plný, stejně, vytvářím dvojice, poznám rozdíl mezi méně x více (při výrazném rozdílu), menší x větší, kratší delší, nižší x vyšší
- *třídění, tvoření skupin*: roztřídím podle druhu (jídlo, hračky), podle barvy, podle velikosti
- *množství*: do dvou, do tří
- *tvary*: poznám kruh, čtverec

SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI:

- dokáží se odloučit od maminky, projevují zájem o ostatní děti, postupně se učím ovládat své chování, beru v úvahu ostatní děti, učím se chápat v čem spočívá střídání, učím se počkat, až na mne přijde řada, chápu, že je nutné se rozdělit, zvykám si říkat „prosím“, „děkuji“, „dobrý den“, „na shledanou“, učím se chápat a dodržovat pravidla slušného chování a jednání (neubližovat, umět navázat kontakt, požádat), projevují soucit, poskytnu útěchu (výrazem, gestem, slovně), poprosím o pomoc, když mám problém, při konfliktu se uchyluji spíše k slovním než tělesným výpadům

HRA:

- postavím z kostek komín (vláček, most), navlékám větší dřev+né korálky, zastrčím kolíčky a jednoduché tvary do otvorů, hraji si s vodou, hlinou, pískem, napodobuji něco, někoho (krmím panenku, nakládám auto), hraji si „jen jako“, mám rádo hračky, které jezdí, vymýšlím jízdní dráhy pro autíčka – vláčky, na písku dělám bábovky, stavím hrady, tunely, stavím z jednoduchých stavebnic, složím jednoduché puzzle, skládky, hraji si s figurkami lidí, zvířat, hraji si jako „doopravdy“ (na vaření, na doktora, na prodavače,...), hraji si s převleky, sleduji hru ostatních a vydržím si chvíli hrát s kamarádem

SEBEOBSLUHA:

- hlásím, když potřebuji na WC,
- *oblékání*: umím si rozepnout zip, stáhnout a natáhnout kalhoty, stáhnout a natáhnout si tričko, svetr, když ho mám z poloviny na hlavě, rukama si nazuju boty, později si obleču a vysvleču jednoduché oblečení (tričko, tepláky), obleču a vysvleču si ponožky, zapnu si boty na suchý zip
- *stolování*: správně držím lžičku, jím samo, z vlastního talíře, piji z hrnečku, skleničky, pomáhám chystat předměty ke stolování, učím se napichovat vidličkou
-

CO MÁM UMĚT VE 4 – 5 LETECH...

HRUBÁ MOTORIKA:

- přeždu po čáře, stojím na špičkách s otevřenýma očima, poskakují na jedné noze, zvládnou chůzi po mírně šikmé ploše, přeždu přes kladinu

JEMNÁ MOTORIKA:

- dotknu se bříškem každého prstu na ruce bříška palce, poznám hmatem výrazně odlišné hračky, poznám hmatem asi 10 cm velká zvířátka, dokáží rozlišit různé povrchy a materiály

SPONTÁNNÍ KRESBA:

- kreslím postavu (hlava, trup, končetiny)

GRAFOMOTORICKÉ PRVKY:

- nakreslím spirálu, vlnovku, šikmou čáru (sleduj jak držím tužku, postavení mé ruky, uvolnění ruky, tlak na podložku, jak plynulé jsou mé tahy)

VIZUOMOTORIKA:

- zvládnou nakreslit čáru mezi dvěma liniemi (dráhu), dokáží nakreslit jednu linii (rozsvičovací cviky)

LATERALITA:

- *lateralita ruky*: sleduj jakou rukou navlékám korálky, skládám mozaiku, zvoním zvonečkem, házím míčem, šroubuji uzávěr lahve, zatluokám kladívkem, zvedám kyblík s pískem, stříhám
- *lateralita oka*: sleduj, kterým okem koukám do kukátka, do lahvičky, do klíčové dírky

BARVY:

- pojmenuji základní barvy, přiřadím odstíny

FIGURA A POZADÍ:

- vyhledám známý předmět na pozadí, odliším dva překrývající se obrázky

ZRAKOVÉ ROZLIŠENÍ (zraková diferenciacie):

- odliším jiný obrázek v řadě, odliším obrázek v řadě lišící se horizontální polohou, odliším obrázek v řadě lišící se detailem, odliším shodné a neshodné dvojice lišící se detailem

ČÁST A CELEK (zraková analýza a syntéza):

- poskládám obrázek z několika částí, složím tvar z několika částí na předlohu

ZRAKOVÁ PAMĚŤ:

- pamatuji si tři předměty, poznám, který chybí, pamatuji si tři obrázky, poznám, který chybí, ze šesti obrázků si zapamatuji tři

POHYBY OČÍ PO ŘÁDKU:

- jmenuji objekty zleva doprava

VNÍMÁNÍ PROSTORU, POJMY:

- znám pojmy vpředu – vzadu, předložkové vazby před – za, nad, pod, vedle, mezi, pojmy daleko – blízko, první – poslední, uprostřed, prostřední, předposlední, orientuji se v okolí – vím kudy se jde do obchodu, do školky, znám pojmy hned před, hned za, vpravo – vlevo (na vlastním těle)

VNÍMÁNÍ ČASU:

- přiřadím činnosti obvyklé pro ráno, poledne, večer, dopoledne, odpoledne, dokáži rozlišit dříve – později (seřadím dva obrázky) později seřadím obrázky podle děje, jmenuji, co se stalo nejdříve, později, naposled, rozlišuji pojmy nejdříve – před tím - nyní - potom

ŘEČ:

- zařazuji různé obrázky pod nadřazené pojmy, ukáži obrázek aktuální situace, vysvětlím na co máme oči, knihy, auta..., poslouchám pohádky a chápu děj, podle obrázku spontánně vyprávím, definuji význam pojmů, chápu jednoduché vtipy, hádanky, sestavím dějovou posloupnost a popíši ji, pojmenuji, co dělá určitá profese, přiřadím co k sobě patří, vysvětlím to, umím z paměti krátké texty, tvořím protiklady, užívám minulý, přítomný i budoucí čas, užívám všechny druhy slov, mluvím gramaticky správně, spontánně informuji o zážitcích, pocitech a přáních, předám krátký vzkaz, můj řečový projev po obsahové i formální stránce odpovídá kritériím běžné konverzace

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ:

- poznám píseň podle melodie, naslouchám krátkému příběhu, pohádce, rozliším slova s vizuálním podnětem (změna hlásky), např. hodinky – holínky, tráva – kráva, bota – nota, (změna samohlásky), např. kapr – kopr, perník – parník, znělé a neznělé hlásky, např. kos – koš, pije – bije, kosa – koza, rozliším slova bez vizuálního podnětu (změna samohlásky), např. plot – plat, sud – sad, slavit – slevit, rozliším slova s vizuálním podnětem (změna délky), např. lyže – líže, páni – paní, rozliším slova bez vizuálního podnětu (změna délky), např. dráha – drahá, kára – kárá, lak – lák, vila – víla, rozliším slova s vizuálním podnětem (změna měkčení), např. nemá – němá, hrozny – hrozní, zopakuji tři nesouvisející slova, zopakuji větu o čtyřech slovech, zopakuji čtyři nesouvisející slova, zopakuji větu o pěti slovech
- *sluchová analýza a syntéza*: roztleskám slovo na slabiky, zvládnou rozpočítadla, z trojice slov najdu rýmující se dvojici, určím, zda se dvě slova rýmují, určím počet slabik, určím počáteční hlásku slova, určím slova, která na danou hlásku začínají
- *vnímání rytmu*: určím, zda dvě krátké rytmické struktury jsou shodné, později, zda dvě delší rytmické struktury jsou shodné, zkusím napodobit rytmus (2 – 4 tóny i více)

MATEMATICKÉ PŘEDSTAVY:

- *porovnání, pojmy, vztahy*: chápu pojmy „některé“, „žádné“, „nic“, méně, více, stejně – při odlišné velikosti a uspořádání prvků
- *třídění, tvoření skupin*: roztrídím podle tvaru, poznám co do skupiny nepatří, třídím podle dvou kritérií (např. žluté kruhy = barva a tvar)
- *řazení*: seřadím tři prvky podle velikosti, pojmenuji nejmenší – největší, seřadím podle kritérií – malý – střední – velký, vysoký – vyšší – nejvyšší, málo – méně –

nejméně, pojmenuji výše uvedené, seřadím pět prvků podle velikosti

- *množství*: do čtyř, pěti, šesti
- *tvary*: poznám kruh, čtverec, trojúhelník, obdelník

SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI:

- rádo se kamarádím, vůči mladším dětem projevuji náklonnost a chovám se ochrannitelsky, umím se vcítit do druhého, myslet na něj, podělit se, půjčit, dávat dárky, většinou dodržuji pravidla slušného chování, domluví se s ostatními (umím vyjádřit svoje nápady, potřeby, požádat o něco, dokáži hájit svůj názor), dokáži přijmout, když kamarád získá výhody, pozornost, kterou jsem ještě před chvílí mělo já, spolupracuji, zapojuji se do činností ve skupině, správně reaguji na pokyny autority (na prosbu, zákaz, požadavek), umím zhodnotit pod vedení dospělého následky vlastního chování v jednoduchých situacích, na veřejnosti se chovám přiměřeně (v kině, u lékaře, v obchodě), požádám o dovolení, abych si mohlo půjčit hračku

HRA:

- mám rádo pohybové hry, konstruktivní hry, námětové hry, hry s převleky, společenské hry, didaktické hry, výtvarné činnosti, ke hře vyhledávám kamarády

SEBEOBSLUHA:

- jdu samo na WC (stáhne a natáhne si kalhotky, kalhoty), po použití WC si umyji a utřu ruce, při spaní vydržím suché, v případě potřeby se probudím, správně používám toaletní papír, na používám kapesník, vyčistím si zuby
- *oblékání*: rozepnu si lehce rozepnutelné knoflíky, samostatně se oblékám a svlékám, samo se obuju a vyzuju, uložím si věci na své místo, v pěti letech se samostatně oblékám a svlékám, zvládnou rozepínání a zapínání knoflíků, rozlišuji mezi přední a zadní částí oděvu, poznám si svoje oblečení, zkouším zavazovat tkaničky, zapínám zip
- *stolování*: jím samostatně a čistě lžičkou i vidličkou, začínám používat příbor, během celého jídla sedím u stolu, v pěti letech samostatně prostřu a sklídím ze stolu, jídlo si krájím nožem, s dopomocí si namažu chleba, naliji si ze džbánu nápoj

CO VŠECHNO UMÍM V 6-ti LETECH...

HRUBÁ MOTORIKA:

- skákat, běhat, chodit v rozličném terénu, skákat po jedné noze, přeskocit snožmo nízkou překážku, zopakovat pohyb, sladit pohyb s rytmem

JEMNÁ MOTORIKA:

- manipulovat s drobnými předměty, stříhat..., hmatem poznat geometrické tvary

SPONTÁNNÍ KRESBA:

- nakreslit postavu (hlava, trup, končetiny) s detaily (náušnice, mašle ve vlasech,), náměty na kresbu jsou různorodě, kreslím často

GRAFOMOTORICKÉ PRVKY:

- nakreslit „zuby“, horní a spodní smyčku, horní i spodní oblouk s vratným tahem (tužku držím špetkovitým úchopem, ruka je uvolněná, netlačím na podložku, ruka je položená na podložce, tahy jsou plynulé)

VIZUOMOTORIKA:

- předkreslit obrázek podle předlohy

LATERALITA:

- lateralita ruky i oka je vyhraněná (pravák, levák)

BARVY:

- pojmenovat základní barvy i jejich odstíny

FIGURA A POZADÍ:

- vyhledat tvar v pozadí

ZRAKOVÉ ROZLIŠENÍ (zraková diferenciacie):

- odlišit obrázek lišící se vertikální polohou, vyhledat dva shodné obrázky v řadě, odlišit shodné a neshodné dvojice lišící se vertikální polohou

ČÁST A CELEK

- složit tvar z několika částí podle předlohy, doplnit chybějící části v obrázku

ZRAKOVÁ PAMĚŤ:

- poznat viděné obrázky, umístit obrázky na místo

POHYBY OČÍ PO ŘÁDKU:

- vyhledat daný první objekt ve skupině zleva doprava

VNÍMÁNÍ PROSTORU, POJMY:

- určit vpravo – vlevo – umístění na předmětu, vpravo nahoře (dvě kritéria)

VNÍMÁNÍ ČASU:

- orientovat se ve dnech v týdnu, přiřadit činnosti obvyklé pro roční období, orientovat se v pojmech včera – dnes - zítra

ŘEČ:

- tvořit slova podobného významu (synonyma), poznat a vymyslet slova stejného zvuku, ale různého významu (homonyma), poznat a pojmenovat nesmysl na obrázku, správně posoudit pravdivost a nepravdivost tvrzení, interpretovat pohádky, příběhy bez obrázkového doprovodu, chápat a realizovat i poměrně dlouhé a komplikovanější pokyny, poznat nesprávně utvořenou větu, do příběhu doplnit slovo ve správném významu, řečový projev po obsahové i formální stránce odpovídá kritériím běžné konverzace, aktivně a spontánně navazovat řečový kontakt s dětmi i s dospělými, dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu, dokázat zformulovat otázku, adekvátně odpovědět na otázku, smysluplně vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situace, událost, vyjádřit svoje pocity, myšlenky, říct svoje jméno a příjmení, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, znát svoji adresu, udržet oční kontakt, výslovnost je bezchybná, zvládnuta je artikulace složitějších slov

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ:

- rozlišit slova bez vizuálního podnětu (změna délky), např. dráha – drahá, kára – kára, žila – žila, (změna měkčení), např. čistí – čistý, dýky – díky, lety – letí, rozlišit bezvýznamové slabiky, např. tam – dam, dyn – din, dlo – plo, tyl – tyl, kni – kny, don – don, del – děl
- *sluchová paměť*: zopakovat větu o více slovech, zopakovat pět nesouvisejících slov
- *sluchová analýza a syntéza*: určit první i poslední hlásku ve slově, hrát slovní kopanou, určit, zda slovo danou hlásku obsahuje, z hlásek složit slovo, jednoslabičné slovo rozložit na hlásky
- *vnímání rytmu*: zvládat záznam krátké i delší rytmické struktury

MATEMATICKÉ PŘEDSTAVY:

- *porovnání, pojmy, vztahy*: chápat pojmy „o jeden více“, „o jeden méně“
- *třídění, tvoření skupin*: roztrdit podle tří kritérií (malé žluté kruhy)
- *množství*: do deseti (i více)
- *tvary*: poznat veškeré základní geometrické tvary

SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI:

- mimo jiné vědomě projevovat zdvořilostní chování (pozdravit, poděkovat, požádat, rozloučit se, odpovídat na otázky...), začíná se rozvíjet smysl pro morálku (lež, nespravedlnost, odolá navádění k něčemu nesprávnému, odmítne co je mu nepříjemné...), samostatně plnit náročnější úkoly a zhodnotit výsledky (co jsem udělal špatně, dobře, je samostatné, rozhodné, nebojácné, vytrvalé, otevřené dění...), začíná rozlišovat mezi hrou a úkolem (rozvíjí smysl pro povinnost, odpovědnost, dokončí započatou práci, pomůže druhým), udržovat pořádek ve svých věcech i ve společných prostorách, trpělivě překonávat překážky, zapojovat se mezi ostatní děti do her, při nichž je třeba rozhodovat, rozdělit role, dodržovat určitá pravidla

HRA:

- hrát pohybové hry, konstruktivní hry, námětové hry, hry s převleky, společenské hry, didaktické hry, výtvarné činnosti, ke hře vyhledávat kamarády, akceptovat pravidla her, umět se vyrovnat s prohrou, při hrách uplatňovat iniciativu, na hry se soustředit

SEBEOBSLUHA:

- hygienu udržovat samostatně (jde samo, použije toaletní papír, splachovací zařízení, umyje a utře si ruce), pozná, kdy je třeba si umýt špinavé ruce, pusu
- *oblékání*: dokázat pojmenovat jednotlivé druhy a části oblečení a zvolit vhodné oblečení a obuv podle počasí a podle příležitosti
- *stolování*: běžně používat příbor, samostatně si namazat chleba, nalít si nápoj i polévku